

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 8.3 ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність:	С4 «Психологія»
Освітня програма:	«Психологія»

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологія управління» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Психологія» спеціальністю С4 «Психологія» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Розробник: к.психол.н., доцент Михальчук Ю.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Завідувач кафедри,
к.психол.н., доцент

(підпис)

(Михальчук Ю.О.)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Психологія»

Гарант освітньої програми,
к.психол.н, доцент

(підпис)

(Михальчук Ю.О.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова НМК

(підпис)

(Сойко І.М.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість змістових модулів – 2	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Вибірковий освітній компонент	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
	Спеціальність: С4 Психологія ОП Психологія	Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – вивчення психологічних закономірностей управлінської діяльності, особливостей функціонування організацій і ефективної взаємодії людей у професійному середовищі, адже сучасний психолог взаємодіє не тільки з окремими людьми, але й з колективами, керівниками, командами та організаціями, тому знання психології управління є необхідними для успішної професійної діяльності.

Завдяки цьому курсу здобувачі освіти зможуть:

- розуміти основи управління з психологічної точки зору в організаціях та колективах;
- аналізувати поведінкові особливості керівників і працівників;
- визначати чинники, що впливають на ефективність управління;
- оцінювати мотивацію персоналу і підвищувати її;
- виявляти причини стресу, емоційного виснаження та вигорання;
- впроваджувати методи профілактики вигорання і підтримки психологічного благополуччя;
- розвивати лідерські якості та навички комунікації;
- діагностувати соціально-психологічний клімат у колективі;
- ефективно управляти конфліктами та здійснювати медіацію;
- створювати згуртовані команди і розвивати корпоративну культуру;
- консультувати з управлінських стилів і взаємодії з персоналом;
- використовувати методи саморегуляції, управління стресом та розвитку емоційного інтелекту;
- дотримуватися професійної етики у роботі з персоналом;
- впроваджувати психологічні знання під час консалтингу, коучингу та управління людськими ресурсами.

Завдання: озброїти студентів знаннями психологічних закономірностей управлінської діяльності – ролі людського і психологічних чинників в управлінні, оптимального розподілу професійних та соціальних ролей у колективі, лідерства і керівництва, процесів інтеграції та згуртованості колективу, неформальних стосунків між його членами, психологічних механізмів прийняття управлінських рішень, соціально-психологічних якостей керівника, а також допомогти студентам сформувати навички практичного використання набутих знань.

Практичне значення дисципліни полягає в тому, що вона допоможе майбутнім психологам ефективно працювати у сферах: організаційної та управлінської психології; управління персоналом; консультування керівників; психологічного супроводу організацій; бізнес-психології; коучингу; медіації та врегулювання конфліктів; психологічного забезпечення в різних типах організацій.

Основними **перевагами дисципліни** є практична спрямованість та формування вмінь та навичок ефективного управління персоналом підприємства / організації. При викладанні дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики, творчі завдання, написання психологічних есе тощо.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти: набувають здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та соціально відповідально та свідомо, розробляти та управляти проектами, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології; ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах; приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти набувають навичок розробляти психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій та програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в

індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Феноменологія лідерства та керівництва

Тема 1. Загальні засади психології управління. Психологія управління як галузь психологічної науки. Зв'язок психології управління з іншими психологічними науками. Предмет, об'єкт, завдання психології управління. Методи психології управління

Література: основна [2-6, 7, 9] допоміжна [5, 9]

Тема 2. Трудова діяльність особистості в організації, її особливості та механізми. Мотиви трудової діяльності, їх характеристика. Напрями дослідження мотивів трудової діяльності. Психічні стани в трудовій діяльності. Особливості, класифікація, характеристика

Література: основна [2-6, 7, 9] допоміжна [10-11]

Тема 3. Авторитет і влада керівника підприємства. Авторитет керівника – суб'єктивна сторона управління. Лідерство в управлінні. Успіх керівництва. Залежність успіху від стилю керівництва. Якості та риси керівника, що досягає успіху. Причини неуспішного керівництва

Література: основна [2-6, 7, 9] допоміжна [9-11]

Тема 4. Актуальні питання психології лідерства. Феномен лідерства. Функціональні компетенції лідера. Психолого-акмеологічні компетенції лідера. Соціально-психологічні компетенції лідера. Імідж лідера

Література: основна [2-6, 7, 9] допоміжна [5]

Змістовий модуль 2. Психологія управління конфліктами в організації

Тема 5. Сутність та механізм виникнення конфліктів в організаціях. Умови виникнення конфлікту. Механізм виникнення конфлікту. Соціально-психологічні фактори виникнення конфлікту. Динаміка конфлікту

Література: основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]

Тема 6. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів. Ймовірні результати конфлікту та форми його завершення. Запобігання конфлікту. Регулювання конфлікту. Розв'язання конфлікту

Література: основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]

Тема 7. Групові та міжгрупові конфлікти. Сутність та типологія групових конфліктів. Міжгрупові конфлікти. Конфлікти в організаціях

Література: основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]

Тема 8. Переговори як засіб вирішення конфліктів. Сутність та функції ділових переговорів. Стадії переговорів. Прийоми переговорів. Ведення переговорів. Стилі переговорів. Підходи в переговорах. Особисті якості переговорника

Література: основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]

Тема 9. Методи саморегуляції психоемоційного стану. Прийоми профілактики синдрому «професійного вигорання». Методи гармонізації психофізичного стану. Способи саморегуляції

Література: основна [1, 8] допоміжна [3, 6, 11]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Феноменологія лідерства та керівництва										
Тема 1. Загальні засади психології управління	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 2. Трудова діяльність особистості в організації, її особливості та механізми	10	2	2	-	6	10	-	-		10
Тема 3. Авторитет і влада керівника підприємства	10	2	-	-	8	10	2	-	-	8
Тема 4. Актуальні питання психології лідерства	10	2	2	-	6	10	-	2	-	8
Змістовий модуль 2. Психологія управління конфліктами в організації										
Тема 5. Сутність та механізм виникнення конфліктів в організаціях	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 6. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів	10	2	2	-	6	10	2	-	-	8
Тема 7. Групові та міжгрупові конфлікти	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 8. Переговори як засіб вирішення конфліктів	10	4	2	-	4	10	2	2		6
Тема 9. Методи саморегуляції психоемоційного стану	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Разом	90	20	10	-	60	90	6	4	-	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Феноменологія лідерства та керівництва		
1	Трудова діяльність особистості в організації, її особливості та механізми	2/-
2	Актуальні питання психології лідерства	2/2
Змістовий модуль 2. Психологія управління конфліктами в організації		
3	Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів	2/-

4	Переговори як засіб вирішення конфліктів	2/2
5	Методи саморегуляції психоемоційного стану	2/-
	Разом	10/4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Феноменологія лідерства та керівництва		
1	Загальні засади психології управління	8/10
2	Трудова діяльність особистості в організації, її особливості та механізми	6/10
3	Авторитет і влада керівника підприємства	8/8
4	Актуальні питання психології лідерства	6/8
Змістовий модуль 2. Психологія управління конфліктами в організації		
5	Сутність та механізм виникнення конфліктів в організаціях	8/10
6	Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів	6/8
7	Групові та міжгрупові конфлікти	8/10
8	Переговори як засіб вирішення конфліктів	4/6
9	Методи саморегуляції психоемоційного стану	6/10
	Разом	60/80

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Феноменологія лідерства та керівництва				
Тема 1. Загальні засади психології управління	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Міні-дослідження «Психологія сучасного керівника». Мета: навчитися використовувати методи психологічного дослідження. Завдання: проведіть опитування або інтерв'ю серед 10-15 осіб. Запитайте: якими якостями повинен володіти сучасний керівник? які помилки керівників зустрічаються найчастіше? який стиль керівництва є найефективнішим? Проаналізуйте результати та представте їх у вигляді: діаграми;	основна [2-6, 7, 9] допоміжна [5, 9]	7

		презентації; інфографіки; короткого аналітичного звіту. Проект «Психологічна лабораторія управління». Мета: інтегрувати знання з усіх питань теми. Завдання: у групах розробіть модель психологічного супроводу організації. У проєкті необхідно передбачити: мету діяльності психолога; предмет та об'єкт психологічного дослідження; методи вивчення персоналу; методи оцінювання психологічного клімату; способи виявлення лідерського потенціалу; методи профілактики професійного вигорання; рекомендації щодо прийняття управлінських рішень; етичні принципи роботи організаційного психолога. Оформіть результати у вигляді презентації, постера або моделі «Психологічна служба сучасної організації» та презентуйте їх перед аудиторією, обґрунтувавши практичну цінність запропонованої системи.		
Тема 2. Трудова діяльність особистості в організації, особливості механізми	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе: «Що мене мотивує до трудової діяльності / навчання?», творчі завдання: 1. Вправа «Піраміда мотивації працівника» Створіть власну модель мотивації сучасного працівника. Розподіліть мотиви за рівнем важливості та поясніть свій вибір. 2. Кейс «Чому працівник втратив мотивацію?» Проаналізуйте ситуацію, у якій висококваліфікований працівник почав працювати менш ефективно. Визначте можливі причини зниження мотивації та запропонуйте шляхи її відновлення. 3. Кейс «Робочий день працівника». Проаналізуйте опис робочого дня працівника та визначте, які психічні стани він переживає	основна [2-6, 7, 9] допоміжна [10-11]	7

		(зацікавленість, стрес, втома, монотонність, емоційне напруження тощо). Запропонуйте рекомендації щодо їх оптимізації.		
Тема 3. Авторитет і влада керівника підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	до Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, творчі завдання: 1. Вправа «Авторитет очима колективу». Створіть перелік із 10 якостей керівника, який користується авторитетом серед працівників. Розташуйте їх за значущістю та поясніть свій вибір. 2. Ділова гра «Новий керівник» Один студент виконує роль нового керівника, інші — працівників із різним ставленням до нього. Завдання керівника — завоювати довіру колективу протягом першої робочої зустрічі. 3. Створення пам'ятки Розробіть рекомендації «Як обрати ефективний стиль керівництва залежно від ситуації». 4. Інфографіка Створіть схему «Стили керівництва та їхній вплив на мотивацію працівників» із зазначенням переваг і можливих ризиків кожного стилю. 5. Проєкт «Компетентності керівника майбутнього» Розробіть модель компетентностей керівника 2035 року, враховуючи розвиток цифрових технологій, штучного інтелекту та нових форматів роботи.	основна [2-6, 7, 9] допоміжна [9-11]	7
Тема 4. Актуальні питання психології лідерства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	до Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, творчі завдання: Творчі завдання: 1. Вправа «Яким я бачу лідера?» Створіть колаж або ментальну карту «Ідеальний лідер», використовуючи фотографії, символи, слова та цитати. Поясніть, чому саме ці характеристики ви вважаєте визначальними. 2. Ділова гра	основна [2-6, 7, 9] допоміжна [5]	7

		«Обери лідера» Учасники отримують описи кількох кандидатів із різними особистісними якостями. Необхідно обрати лідера для конкретної організації, аргументувати свій вибір і пояснити, які якості стали вирішальними. 3. Самооцінювання Оцініть власний рівень розвитку функціональних компетенцій за 10-бальною шкалою. Визначте три компетенції, які потребують найбільшого розвитку, та складіть індивідуальний план їх удосконалення. 4. Проєкт «Компетентний лідер» Розробіть профіль компетенцій керівника для обраної професії (директор школи, керівник ІТ-компанії, головний лікар, командир військового підрозділу тощо). 5. Аналіз біографії лідера Оберіть відомого українського або світового лідера. Проаналізуйте його психолого-акмеологічні та соціально-психологічні компетенції, наведіть приклади їх прояву в професійній діяльності. 6. Груповий проєкт «Лідер майбутнього» Створіть модель компетенцій лідера майбутнього (2035–2040 рр.), враховуючи розвиток цифрових технологій, штучного інтелекту, дистанційної роботи та міжкультурної взаємодії. 7. Ділова гра «Пресконференція» Один студент виконує роль керівника організації, інші — журналістів. Завдання лідера — відповідати на складні запитання, зберігаючи професійний імідж, впевненість і конструктивність.		
Змістовий модуль 2. Психологія управління конфліктами в організації				
Тема 5. Сутність та механізм виникнення конфліктів в	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1. Вправа	основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]	6

організаціях	практичного заняття	«Дерево причин конфлікту» Створіть схему у вигляді дерева: коріння – причини та умови конфлікту, стовбур – конфліктна ситуація, гілки – можливі наслідки, листя – шляхи профілактики. 2. Рольова гра «Ескалація конфлікту» У парах змодельуйте діалог між двома людьми. Спочатку продемонструйте, як конфлікт поступово загострюється, а потім – як його можна конструктивно зупинити. Проаналізуйте, які слова чи дії стали конфліктогенами. 3. Вправа «Ланцюг конфлікту» Побудуйте схему розвитку конфлікту: умови → конфліктна ситуація → інцидент → ескалація → розв'язання → наслідки. Для кожного етапу наведіть приклад із життя або професійної діяльності. 4. Практичний проєкт «Алгоритм запобігання конфлікту» Розробіть покрокову інструкцію для керівника або психолога щодо раннього виявлення конфлікту та його конструктивного врегулювання. 5. Ділова гра «Конфлікт у колективі» Студенти виконують ролі керівника, психолога та працівників. Завдання – визначити соціально-психологічні причини конфлікту, знайти компромісне рішення та розробити план профілактики подібних ситуацій.		
Тема 6. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1. Творчий проєкт «Конфлікт як ресурс розвитку». Підготуйте постер або презентацію, у якій покажіть, як правильно вирішений конфлікт може сприяти розвитку особистості, команди чи організації. 2. Творчий проєкт	основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]	6

		«Сходинки до порозуміння» Створіть схему або комікс, який демонструє послідовність дій під час регулювання конфлікту — від виявлення проблеми до досягнення домовленості. 3. Творчий проєкт «Майстерня миротворця» У групах створіть настільну гру або серію карток із конфліктними ситуаціями. Для кожної ситуації запропонуйте декілька варіантів розв'язання, оцініть їхні переваги, недоліки та можливі наслідки. Це допоможе навчитися обирати найбільш конструктивні способи вирішення конфліктів.		
Тема 7. Групові та міжгрупові конфлікти	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1. Вправа «Карта групових конфліктів» Створіть інтелект-карту, у якій систематизуйте типи групових конфліктів, їх причини, ознаки, наслідки та можливі способи врегулювання. 2. Кейс «Конфлікт у студентській групі» Проаналізуйте ситуацію, коли студенти не можуть дійти згоди щодо виконання спільного проєкту. Визначте тип конфлікту, його причини та запропонуйте шляхи конструктивного розв'язання. 3. Творчий проєкт «Груповий конфлікт: від проблеми до рішення» Розробіть плакат або інфографіку, що демонструє етапи розвитку групового конфлікту та ефективні психологічні методи його вирішення. 4. Проєкт «Медіатор між групами» Розробіть покроковий алгоритм роботи психолога або медіатора з врегулювання міжгрупового конфлікту. Представте його у вигляді презентації або схеми. 5. Творча вправа «Конфлікт очима керівника і працівника» Опишіть одну й ту саму	основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]	6

		конфліктну ситуацію з позиції керівника, працівника та психолога організації. Порівняйте, як змінюється сприйняття проблеми залежно від ролі, та запропонуйте рішення, яке враховує інтереси всіх сторін.		
Тема 8. Переговори як засіб вирішення конфліктів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	до Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1. Творчий проєкт «Портрет успішних переговорів» Створіть інфографіку або плакат, що відображає етапи підготовки до переговорів, їх функції та фактори успіху. 2. Міні-дослідження Проведіть опитування серед студентів на тему « Які якості найважливіші для успішного перемовника? » Представте результати у вигляді діаграми та зробіть висновки. 3. Ділова гра «Складні переговори» Змодельуйте переговори між керівником і працівником щодо зміни умов праці. Після завершення проаналізуйте ефективність використаних комунікативних стратегій. 4. Рольова гра «Одна ситуація – різні стилі» Розіграйте одну переговорну ситуацію, використовуючи різні стилі (конкуренція, співпраця, компроміс, уникнення, пристосування). Порівняйте результати. 5. Інфографіка Створіть порівняльну таблицю або інфографіку «Стилі переговорів: переваги, ризики та сфери застосування». 6. Дискусія Обговоріть питання: « Чи існує універсальний стиль перемовин? » Наведіть аргументи та приклади. 7. Проєкт «Переговори без програвших» Розробіть алгоритм переговорів за принципом Win-Win , який можна застосувати в бізнесі, освіті або сімейному	основна [1, 8] допоміжна [1-2, 4, 7-8]	8

		консультуванні. 8. Самооцінка «Який я перемовника?» Оцініть себе за такими критеріями: комунікабельність, стресостійкість, уміння слухати, переконливість, самоконтроль, гнучкість мислення. Складіть індивідуальний план розвитку. 9. Творчий проєкт «Мій шлях до майстерності переговорів» Розробіть індивідуальну програму розвитку переговорних компетентностей на найближчий рік. Визначте ключові навички, способи їх удосконалення, практичні вправи та критерії оцінювання власного прогресу.		
Тема 9. Методи саморегуляції психоемоційного стану	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1. Вправа «Моя карта ресурсів» Створіть карту власних ресурсів, розподіливши їх на фізичні, емоційні, соціальні та професійні. Визначте, які ресурси допомагають вам підтримувати психологічне благополуччя та які потребують розвитку. 2. Кейс «На межі вигорання» Проаналізуйте ситуацію працівника, який демонструє ознаки професійного вигорання (втома, зниження мотивації, дратівливість, байдужість). Визначте можливі причини такого стану та запропонуйте індивідуальний план профілактики. 3. Міні-проєкт «Антивигорання в організації» У групах розробіть програму профілактики професійного вигорання для працівників організації. Передбачте заходи щодо підтримки психічного здоров'я, розвитку корпоративної культури та балансу між роботою й особистим життям. 4. Практикум «Скарбничка ресурсних технік» Доберіть і коротко опишіть 10 методів гармонізації	основна [1, 8] допоміжна [3, 6, 11]	6

		психофізичного стану (дихальні вправи, прогресивна м'язова релаксація, майндфулнес, візуалізація, музикотерапія, арт-терапія тощо). Визначте, у яких ситуаціях кожен із них є найбільш доречним. 5. Щоденник самопостереження Протягом п'яти днів фіксуйте свій психофізичний стан до і після використання однієї з технік самодопомоги. Проаналізуйте отримані результати та зробіть висновки. 6. Кейс «Стрес перед важливою подією» Уявіть, що психолог готується до відповідального публічного виступу й відчуває сильне хвилювання. Запропонуйте комплекс методів саморегуляції до, під час і після виступу. Обґрунтуйте свій вибір.		
--	--	---	--	--

Індивідуальні завдання

Теми індивідуальних завдань:

➤ Творчий проєкт «Формула авторитету»

Створіть інфографіку або ментальну карту «Формула авторитетного керівника», використовуючи психологічні, професійні, моральні та комунікативні характеристики.

➤ Самодіагностика «Мій лідерський потенціал»

Оцініть власні лідерські якості за запропонованими критеріями. Визначте свої сильні сторони та напрями для розвитку.

➤ Самооцінювання

Заповніть таблицю «Мої управлінські компетентності», визначивши рівень розвитку кожної якості та шляхи її вдосконалення.

➤ Вправа «Портфель компетенцій»

Створіть схему компетенцій сучасного лідера, розподіливши їх на професійні, управлінські, комунікативні та стратегічні.

➤ Кейс «Новий керівник»

Уявіть, що вас призначили керівником нового проєкту. Визначте, які компетенції необхідно проявити в перший місяць роботи, і поясніть чому.

➤ Вправа «Створюємо бренд лідера»

Розробіть персональний бренд керівника: визначте його місію, цінності, стиль спілкування, професійний образ і принципи взаємодії з командою. Представте результат у вигляді презентації або бренд-бука.

➤ Творча вправа «Лист собі в майбутнє»

Напишіть лист самому собі, у якому сформулюйте правила турботи про власне психічне здоров'я, професійні цінності та способи запобігання професійному виснаженню.

➤ Вправа «Мій алгоритм саморегуляції»

Створіть покроковий алгоритм дій, який допоможе вам відновити емоційну рівновагу в ситуації сильного стресу. Представте його у вигляді схеми або чек-листа.

➤ Міні-дослідження «Конфлікти навколо нас»

Проведіть анонімне опитування серед 8-10 осіб щодо найпоширеніших причин конфліктів у

навчальному або робочому середовищі. Узагальніть результати та сформулюйте рекомендації щодо їх попередження.

➤ **Інфографіка «Профілактика конфліктів»**

Створіть інформаційний плакат із рекомендаціями щодо попередження конфліктів у навчальному закладі та організації.

➤ **Кейс «Конфлікт у відділі»**

Проаналізуйте ситуацію, у якій між працівниками виникла суперечка через розподіл обов'язків. Визначте причини конфлікту, його тип і запропонуйте ефективний план врегулювання.

➤ **Створення пам'ятки.** Підготуйте рекомендації **«Як перейти від суперництва до співпраці під час переговорів»**.

Теми презентацій:

- Історія успішного лідера
- Харизматичний лідер – хто він?

Творчі завдання:

➤ **Міні-дослідження**

Проведіть опитування серед 10-15 осіб на тему **«Що найбільше мотивує мене працювати?»**. Узагальніть результати та представте їх у вигляді діаграми або інфографіки.

➤ **Проект «Психологи, які змінили управління»**

Підготуйте презентацію про одного з відомих дослідників мотивації (А. Маслоу, Ф. Герцберг, Д. МакКлелланд, Д. МакГрегор, В. Врум тощо). Поясніть практичне значення його ідей.

➤ **Вправа «Портрет успішного керівника XXI століття»**

Створіть постер або цифрову презентацію, у якій відобразить ключові компетентності сучасного керівника.

➤ **Творчий проєкт «10 помилок керівника і способи їх уникнення»**

Створіть інформаційний буклет або чек-лист із найпоширенішими помилками керівників, поясненням їхніх наслідків та практичними рекомендаціями щодо їх попередження.

➤ **Міні-дослідження**

Проведіть опитування серед однокурсників або знайомих на тему **«Якими якостями повинен володіти сучасний лідер?»**. Узагальніть результати та представте їх у вигляді діаграми або інфографіки.

➤

➤ **Аналіз відеовиступу**

Перегляньте публічний виступ відомого керівника або лідера. Проаналізуйте його імідж, стиль комунікації, невербальну поведінку та фактори, які формують довіру аудиторії.

➤ **Інфографіка «Формула психологічної рівноваги»**

Створіть інформаційний плакат, який демонструє взаємозв'язок фізичної активності, відпочинку, емоційного благополуччя, сну, харчування та психологічного здоров'я

➤ **Творчий проєкт «Аптечка психологічної самопомоги»**

Розробіть індивідуальну «аптечку» психологічних ресурсів, до якої включіть ефективні техніки саморегуляції, мотивувальні вислови, вправи, музику, творчі заняття та інші засоби, що допомагають підтримувати емоційну стійкість. Представте проєкт у вигляді буклета, презентації або цифрової мапи ресурсів.

➤ **Аналіз відеофрагмента**

Перегляньте уривок із художнього фільму або серіалу, у якому відображено конфлікт. Визначте стадії його розвитку, конфліктогени та можливі альтернативні способи поведінки учасників.

➤ **Вправа «Конфлікт очима різних людей»**

Одна й та сама конфліктна ситуація описується з позиції трьох учасників. Проаналізуйте, як особисті установки, емоції та сприйняття вплинули на розвиток конфлікту.

➤ **Творчий проєкт «Пам'ятка ефективного спілкування»**

Створіть буклет або плакат «**10 правил безконфліктного спілкування**», у якому запропонуйте практичні рекомендації щодо розвитку емпатії, активного слухання, конструктивного зворотного зв'язку та культури професійної комунікації.

➤ **Проєкт «Антиконфліктний кодекс»**

Розробіть кодекс із 10 правил ефективної взаємодії в колективі, які допоможуть запобігати конфліктам.

➤ **Практичний проєкт «Чек-лист переговорника»**

Розробіть пам'ятку, яка містить рекомендації щодо підготовки, проведення та завершення переговорів.

➤ **Творчий проєкт «10 золотих правил переговорника»**

Створіть буклет або презентацію з практичними рекомендаціями щодо ефективного ведення переговорів.

➤ **Виготовлення власної візитівки.**

Психологічне есе на тему: «Імідж керівника»

8. Методи навчання

Методи навчання у межах дисципліни «Психологія управління» спрямовані на формування у здобувачів освіти здатності до надання необхідної допомоги людям у вигляді рекомендацій щодо розв'язання їхніх психологічних проблем.

У навчальному процесі застосовуються:

- лекційні заняття з елементами проблемного викладу та мультимедійного супроводу;
- практичні та семінарські заняття, що передбачають аналіз кейсів, розв'язання ситуаційних завдань і роботу з реальними кейс-прикладами;
- інтерактивні методи (робота в парах (психолог-клієнт), трійках (психолог-клієнт-спостерігач) з подальшим аналізом, міні-дискусії, рольові ігри, мозкові штурми, ділові ігри), спрямовані на розвиток навичок прийняття спільних командних рішень;
- самостійна робота студентів за керівництва викладача, що включає опрацювання наукових та аналітичних матеріалів, використання сучасних інформаційних ресурсів.

9. Методи контролю

При вивченні здобувачами вищої освіти курсу «Психологія управління» застосовуються такі методи оцінювання набутих знань:

- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, оцінювання активності на заняттях, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій, доповідей, психологічних есе тощо;
- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Психологія управління як галузь психологічної науки.
2. Зв'язок психології управління з іншими психологічними науками.

3. Предмет, об'єкт, завдання психології управління.
4. Методи психології управління
5. Мотиви трудової діяльності, їх характеристика.
6. Напрями дослідження мотивів трудової діяльності.
7. Психічні стани в трудовій діяльності.
8. Особливості, класифікація, характеристика
9. Авторитет керівника – суб'єктивна сторона управління.
10. Лідерство в управлінні.
11. Успіх керівництва.
12. Залежність успіху від стилю керівництва.
13. Якості та риси керівника, що досягає успіху.
14. Причини неуспішного керівництва
15. Феномен лідерства.
16. Функціональні компетенції лідера.
17. Психолого-акмеологічні компетенції лідера.
18. Соціально-психологічні компетенції лідера.
19. Імідж лідера
20. Харизматичне лідерство.
21. Умови виникнення конфлікту.
22. Механізм виникнення конфлікту.
23. Соціально-психологічні фактори виникнення конфлікту.
24. Динаміка конфлікту
25. Ймовірні результати конфлікту та форми його завершення.
26. Запобігання конфлікту.
27. Регулювання конфлікту.
28. Розв'язання конфлікту
29. Сутність та типологія групових конфліктів.
30. Міжгрупові конфлікти.
31. Конфлікти в організаціях
32. Сутність та функції ділових переговорів.
33. Стадії переговорів.
34. Прийоми переговорів.
35. Ведення переговорів.
36. Стилi переговорів.
37. Підходи в переговорах.
38. Особисті якості переговорника
39. Прийоми профілактики синдрому «професійного вигорання».
40. Методи гармонізації психофізичного стану.
41. Способи саморегуляції
42. Схарактеризуйте особливості інноваційного лідерства.
43. Поясніть, що є моральними обов'язками керівника.
44. Розкрийте фундаментальні принципи етики лідера.
45. Назвіть та охарактеризуйте етичні моделі лідерства.
46. Схарактеризуйте особливості прийняття морального рішення в ситуаціях, сумнівних з етичної точки зору.
47. Поясніть, як впливає мотивація на досягнення успіху у професійній діяльності.
48. Схарактеризуйте процес вибору за умов невизначеності.
49. Схарактеризуйте процес прийняття рішення.
50. Розкрийте поняття «стрес».
51. Схарактеризуйте етапи виходу із стресу.
52. Розкрийте основні обмеження і переваги підходів до вивчення лідерства.

53. Схарактеризуйте підходи до лідерства в психології управління.
54. Поясніть, у чому полягає відмінність між менеджментом і лідерством.
55. Схарактеризуйте етапи дослідження лідерства.
56. Схарактеризуйте керування емоціями під час професійної діяльності.
57. Розкрийте вплив емоційних станів на досягнення професійного успіху
58. Розкрийте вплив самооцінки на досягнення професійного успіху
59. Розкрийте психологічні умови досягнення професійної успішності
60. Активне соціально-психологічне навчання для підвищення ділових і комунікативних якостей менеджерів.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота									Підсумковий контроль залік	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		100
7	7	7	7	6	6	6	8	6	40	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало	

		аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	

12.Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Психологія управління» включає:

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі й для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. Рекомендована література

Основна

1. Калениченко Р. А., Коханець А. С. Конфліктологія і психологія управління : навч. посібник. Кіхв: Компринт, 2021. 167 с.
<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6293/1/2021-0048705.pdf>
2. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Вид-во ОДУВС, 2023. 208 с.
<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6283/1/2023-%d0%9f%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f%20%d1%83%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%bb%d1%96%d0%bd%d0%bd%d1%8f.pdf>
3. Психологія бізнесу : навч. посібник / Р. А. Калениченко, А. С. Коханець, О. О. Нежинська. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 270 с.
<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/6282>
4. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.
<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6238/1/2022-%d0%91%d1%96%d1%81%d0%ba%d1%83%d0%bf-%d0%93%d1%96%d1%80%d0%bd%d1%8f%d0%ba%20->

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6795/1/2022-%d0%9f%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f%20-%d0%bf%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%281%29.pdf>

5. Психологія управління : навч. посібник / уклад. В. В. Ягоднікова. Одеса: видавець Букаєв В.В., 2022. 141 с.

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6795/1/2022-%d0%9f%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f%20-%d0%98%d0%a5%d0%9e%d0%9b%d0%9e%d0%93%d0%86%d0%af%20%d0%a3%d0%9f%d0%a0%d0%90%d0%92%d0%9b%d0%86%d0%9d%d0%9d%d0%af.pdf>

6. Психологія управління : навчальний посібник / Когут Я. М., Пряхіна Н. О., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І., Поцюрко О. Ю. ; за ред. Я. М. Когута. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 210 с.

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6284/1/2024-%d0%9f%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f%20%d1%83%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%bb%d1%96%d0%bd%d0%bd%d1%8f.pdf>

7. Руденко Л. А., Сірко Р. І. Психологія управління : підручник. Львів : ЛДУБЖД, 2025. 217 с. https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6799/1/2025-%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%d0%9f%d0%a3_%d0%a0%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be_%d0%a1%d1%96%d1%80%d0%ba%d0%be.pdf

8. Соціально-психологічна природа конфлікту : навч.-методю посіб. / уклад.: І. М. Візнюк, А. С. Долинною, С. С. Долинним. Вінниця : Вид-во ТОВ «Друкарня Друк ПЛЮС», 2025. 146 с. <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6798/1/2025-.pdf>

9. Чубіна Т. Д., Дмитренко М. Й. Організаційна психологія: навч. посібник. Черкаси: ЧПБ, 2024. 172 с.

<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6241/1/2024-%d0%9e%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%b0%20%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f.pdf>

Додаткова

1. Грицай Н. Б., Михальчук Ю. О. Медіація як метод конструктивного врегулювання конфліктів у студентських спільнотах. *Перспективи та інновації науки*: журнал. 2026. № 3(61) 2026. 4067с. С.3352-3361.

2. Карамушка Л. М., Снігур Ю.С. Психологія вибору копінг-стратегії керівниками освітніх організацій : монографія. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2024. 188 с. <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6797/1/2024-monographia.pdf>

3. Михальчук Ю., Камінська О. Емоційна стійкість особистості: сутність та складові феномену. *Міжнародні тенденції та перспективи розвитку в освіті та науці в умовах глобалізації : Збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції до 100-річчя від дня народження академіка Степана Дем'янчука* (м. Рівне, 13 листопада 2025 р.). Рівне, 2025. Ч І. 340 с. С. 206-207

4. Михальчук Ю., Карякина Т. Конфліктологічна компетентність як чинник запобігання конфліктів у професійній діяльності. *Міжнародні тенденції та перспективи розвитку в освіті та науці в умовах глобалізації : Збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції до 100-річчя від дня народження академіка Степана Дем'янчука* (м. Рівне, 13 листопада 2025 р.). Рівне, 2025. Ч І. 340 с. С. 207-210.

5. Михальчук Ю.О. Сучасні моделі особистості: BIG FIVE ТА HEXACO у психологічних дослідженнях. Наукові перспективи: журнал. 2026. № 5(71). С. 3044-3054.<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45378>
6. Михальчук Ю.О. Ресурси особистості: практичний аспект вивчення. *Вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука. Серія: Педагогіка та психологія.* № 1. 2024. Видавничий дім «Гельветика». 72 с., С. 34-39.
7. Михальчук Ю.О. Стратегії управління конфліктами в освітньому середовищі. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал.* 2025. № 8(54) 2025. 2500 с., С. 1536-1548.
8. Шмаленко Ю. І., Цільмак О.М., Погребняк О.Г. Психологія конфлікту: навч.-метод. посіб. Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса, 2026. 288с.
<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6801/1/2026-%d0%9f%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f%20%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%84%d0%bb%d1%96%d0%ba%d1%82%d1%83.pdf>
9. Paralta R., Simões E., Duarte A.P. Subjective Well-Being in Organizations: Effects of Internal Ethical Context and Ethical Leadership. *Journal Environ Res Public Health.* 2023. Vol. Issue 20 (5):4451. doi:10.3390/ijerph20054451
10. Zhang Z., Fang H., Luan Y., Chen Q., Peng J. A meta-analysis of proactive personality and career success: The mediating effects of task performance and organizational citizenship behavior. *Front Psychol.* 2022. Vol. 13:979412. doi:10.3389/fpsyg.2022.979412
11. Zhu H., Khan M.K., Nazeer S., et al. Employee Voice: A Mechanism to Harness Employees' Potential for Sustainable Success. *Journal Environ Res Public Health.* 2022. Vol. 19. Issue (2):921. doi:10.3390/ijerph19020921

14. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу: Наказ МОЗ України від 15.04.2008 № 199. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08>
3. Google Академія: <http://scholar.google.com.ua>